

ON ŞEY*

Eüzü bi'llâhi mine'ş-şeytânir-racîm.

Bi'smi'llâhi'rrahmânirrahim.

El-hamdü li'llâhi rabbi'l-âlemîn... Ve's-salâtü ve's-selâmü alâ hayri halkihî muhammedin ve âlihî ve sahbihî ve men tebiahû bi- ihsânin ilâ yevmi'd-dîn...

Emmâ ba'dü, fa'lemû eyyühe'l-ihvân; feinne efdale'l-kitâbi kitâbu'llâh... Ve efdale'l-hedyi hedyü seyyidinâ muhammedin salla'llâhu aleyhi ve sellem... Ve Őerre'l-umûri muhdesâtühâ, ve külle muhdesin bid'ah... Ve külle bid'atin dalâleh.. Ve külle dalâletin ve sâhibehâ fi'n-nâr... Ve bi's-senedi's-sahîhi'l-muttasili ile'n-nebiyyi salla'llâhu aleyhi ve selleme ennehû kâl:

*عَشْرٌ مُّبَاهَةٌ لَكُمْ فِي الْغَزْوِ الطَّعَامُ وَالْإِدَامُ
وَالثِّمَارُ وَالشَّجَرُ وَالْخَلُّ وَالزَّيْتُ وَالتُّرَابُ
وَالْحَجَرُ وَالْعُودُ غَيْرَ مَنْحُوتٍ وَالْجِلْدُ الطَّرِيُّ*

(طب. كر. عن عائشة وفيه أبو مسلمة العاملي متروك)

RE. 316/1 (*Aşrun mubâhatün leküm fi'l-gazvi: Et-taâmü, ve'l- idâmü, ve's-simâru, ve'ş-şeceru, ve'l-hallü, ve'z-zeytü, ve't-turâbu, ve'l-hacerü, ve'l-ûdü gayru menhûtin, ve'l-cildü't-tarîk*)
Sadaka rasûlü'llâh, fî mâ kâl, ev kemâ kâl.

* Bu konuşma; Merhum Dr. Metin Erkaya tarafından, titizlikle çalışılarak metne dönüştürülmüştür. Mekanı Cennet olsun.

Aziz ve muhterem müslümanlar!

Gümüşhaneli Ahmed Ziyâüddin Efendi Rh.A'ın *Râmûzü'l- Ehâdîs* isimli hadis kitabından, *ayın bâbından* hadis-i şerifleri okumağa devam edeceğiz inşâallah!

Hadislerin izahına geçmeden önce, evvelen ve bizzât şefîu'l- usât Muhammed-i Mustafâ SAS Efendimiz'in mübarek, muazzez rûh-u saadeti için; sair enbiyâ ve murselînin, evliyâullahın ruhları için, Peygamber Efendimiz'in ashâbının, etbâının; Peygamber Efendimiz'in ashabından bize kadar müteselsilen gelen, güzerân eyleyen sâdât ve meşâyihimizin ruhları için;

Bu eserin içindeki hadis-i şeriflerin, bize kadar ulaşmasında emeği geçmiş olan ulemânın ve râvîlerin ruhları için; eserin müellifi Gümüşhaneli Hazretleri'nin ruhu için, hocalarının, talebelerinin ruhları için; hocamız merhum Mehmed Zâhid-i Bursevî Hazretleri'nin ruhu için; ve uzaktan yakından bu hadis-i şerifleri dinlemek üzere buraya teşrif etmiş olan siz kardeşlerimizin ahirete irtihal eylemiş cümle yakınlarının, geçmişlerinin ruhları için, bir Fatiha, üç İhlâs-ı Şerîf hediye edelim! Buyurun:

.....

a. On Şey Gazâ Sırasında Mubahtır

Peygamber SAS Efendimiz, az önce metnini okumuş olduğum hadis-i şeriflerinde bize, on şeyin cihad, savaş, gaza esnasında mubah olduğunu beyan ediyor. Buyuruyor ki:¹

عَشْرٌ مُّبَاهَاةٌ لَكُمْ فِي الْغَزْوِ الطَّعَامُ وَالْإِدَامُ
وَالثِّمَارُ وَالشَّجَرُ وَالْخَلُّ وَالزَّيْتُ وَالتُّرَابُ
وَالْحَجَرُ وَالْعُودُ غَيْرَ مَنْحُوتٍ وَالْجِلْدُ الطَّرِيُّ

(طب. كر. عن عائشة وفيه أبو مسلمة العاملي متروك)

RE. 316/1 (*Aşrun mubâhatün leküm fi'l-gazvi*)
“Allah yolunda cihad ederken, gazâ ederken on şey sizin için mubahtır. O on şeyi alabilirsiniz, kullanabilirsiniz, yiyebilirsiniz.”

Tabii, cihad ettikten sonra, ele geçen ganimetler, beşte biri beytü'l-mâle ayrıldıktan sonra İslâm ordusu arasında taksim edilir. Cihada iştirak etmişler arasında taksim edilir. Bu taksimden evvel, gazâ cereyân ederken, savaş cereyân ederken caiz olan şeyleri sıralayacak şimdi. Fakat eserin müellifi şerhinde, açıklamasında diyor ki:

فَلَا يَنْتَفِعُ التَّاجِرُ وَالِدَّاخِلُ بِخِدْمَةِ الْجُنْدِيِّ بِأَجْرٍ

¹ Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.V II, s.32, no:6765; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimâşk*, c.XV, no:3650; Hz. Aişe RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.IV, s.646, no:10989; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.XIV, s.208, no:14131.

(*Felâ-yentefiu't-tâciru, ve'd-dâhilü bi-hidmeti'l-cündiyyi bi- ecrin*) “Bu mubah olan şeylerden, sadece ordunun askerleri faydalanabilir. Ordu geçiyor nasıl olsa diye, tüccar ordunun peşine takılmış ve beraber girmişse, o faydalanamaz. Veyahut askerin hizmetinde maaşlı olarak çalışan birisi girmişse, oda faydalanamaz.”

Ne kadar ince... Yâni elimde güç kuvvet var, istediğimi yaparım demiyor İslâmiyet. Asker mecbur, düşmanı yenecek, hakkı hakim kılacak, haksızlığı önleyecek; ondan sonra yine adâlet... Hatta, o esnada bile adalet... O harbi yaparken dahi, orduda maaşlı olarak bulunan memura caiz değil; savaşan aske re caiz... İnceliğe bak! Nedir bu caiz olan şeyler?

1. (*Et-taâmü*) “Yemek caizdir.” Aç mı savaştacak? Düşmanın evinde buldu bir şey çarpışırken... Tarlasının önünden geçiyor, elması var, meyvası var... Elbet yiyecek. Çünkü Allah yolunda çarpışıyor. Yemesi serbest. Yâni, “Acaba yersem günah olur mu?” diye düşünmesine lüzum yok, müsaade olmuş. Rasûlüllah Efendimiz müsaade olduğunu bildiriyor.

2. (*Ve'l-idâm*) “Katık.” Yiyeceğin yanına katıp da beraber yediğimiz, ekmeğin yanında yediğimiz şeyler.

3. (*Ve's-simâr*) “Meyvalar.”

4. (*Ve'ş-şecer*) “Ağaç.”

5. (*Ve'l-hallü*) “Sirke”

6. (*Ve'z-zeyt*) “Zeytinyağı.”

7. (*Ve't-turâb*) “Toprak.”

8. (*Ve'l-hacer*) “Taş.” 4

9. (Ve'l-ùd gayru menhût) “Üzerinde sanat icrâ edilmemiş, işlenmemiş odun.” Bunu alıp yakabilir, kullanabilir.

10. (Ve'l-cildü't-tariy) “Dibağat yapılmamış, yeni kesilmiş, işlenmemiş deri.”

İşlenmişse ne olur? O zaman o, ganimet zamanına kadar bekletilecek, taksimden sonra kullanılacak.

b. On Şey Fıtrattandır

Diğer hadis-i şerifte Peygamber SAS Efendimiz buyuruyor ki:²

عَشْرٌ مِنَ الْفِطْرَةِ قَصُّ الشَّارِبِ وَإِعْفَاءُ اللَّحْيَةِ
وَالسِّوَاكُ وَاسْتِنشَاقُ الْمَاءِ وَقَصُّ الْأَظْفَارِ
وَعَسْلُ الْبَرَاجِمِ وَنَتْفُ الْأَيْبِطِ وَحَلْقُ الْعَانَةِ
وَانْتِقَاصُ الْمَاءِ قَالَ الْمُضْعَبُ وَنَسِيتُ الْعَاشِرَةَ
إِلَّا أَنْ تَكُونَ الْمُضْمَضَةَ

(حم. ش. م. د. ت. حسن ن. ه. عن عائشة)

² Müslim, *Sahîh*, c.I, s.223, no:261; Ebû Dâvud, *Sünen*, c.I, s.61, no:53; Tirmizî, *Sünen*, c.V, s.91, no:2757; İbn-i Mâce, *Sünen*, c.I, s.107, no:293; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.V I, s.137, no:25104; İbn-i Huzeyme, *Sahîh*, c.I, s.47, no:88; Ebû Ya'lâ, *Müsned*, c.V III, s.14, no:4517; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.III, s.23, no:2760; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.I, s.36, no:152; İshak ibn-i Râhaveyh, *Müsned*, c.II, s.79, no:547; İbn-i Ebî Şeybe, *Musanef*, c.I, s.195, no:2058; Tahâvî, *Müşkilü'l-Âsâr*, c.II, s.186, no:584; İbn-i Asâkir, *Mu'cem*, c.I, s.385, no:784; Ukaylî, *Duafâ*, c.IV, s.196, no:1774; Hz. Aişe RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.IX, s.492, no:26012; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.XIV, s.209, no:14132.

RE. 316/2 (*Aşrun mine'l-fıtrati: Kassu'ş-şâribi, ve i'fâu'l-lihyeti, ve's-sivâkü; ve'stinşâku'l-mâi, ve kassu'l-azfâri, ve guslü'l-berâcimi, ve netfü'l-ibti, ve halku'l-âneti, ve'ntikâsu'l-mâ'. Kâle'l-mus'ab ve nesîtü'l-âşirete illâ en tekûne'l-madmada.*)

Hazret-i Aişe Vâlidemiz'den rivâyet edilmiş. Peygamber SAS Efendimiz buyuruyor ki:

“—On şey vardır ki, bunlar fıtrattandır.”

Fıtrat, yaratılış, hilkat mânâsına geliyor. On şey yaratılışa ters değildir, yaratılışın icabına göredir, yaratılıştandır demek. Fakat izahında daha geniş bir açıklama yapmış müellif:

(*Aşrun kâinün mine'l-fıtri ey es-sünneti ya'ni sünnete'l- enbiyâi'llezîne emerenâ bi'l-iktidâi bihim*) “Kendilerine uymakla emrolunmuş olduğumuz enbiyâullahın, Allah'ın peygamberlerinin sünnetidir bu on şey. O mânâya gelir.”

Peygamberlerin sünneti olan, peygamberlerin adeti olan, fıtrata muvafık olan, temizliğin, hilkatin gereği olan bu on şeyi şimdi sayıyor:

1. (*Kassu'ş-şârib*) “Bıyığı kesmek.” Hangi vasıtayla olursa olsun bıyığın altındaki deri, dudak görünecek kadar onu kısaltmak, uzatmamak. Ağza döndürecek gibi veya aşağıya kıvrılıp sarkacak gibi, veyahut koçboynuzu gibi kıvrılacak gibi uzatılması değil, kısaltılması tavsiye ediliyor hadis-i şerifte.

“—Osmanlılar uzatılmış. Ben Yavuz Selim'in resmini gö rdüm, kıvrım kıvrım uzun.”

Yavuz Selim bizim ölçümüz değil. Yâni bizim dinî hususta ölçümüz, bakacağımız kaynak, iktidâ edeceğimiz şahıs, örnek alacağımız kimse Rasûlüllah SAS Efendimiz. O ne buyurmuşsa öyle. O da onu öyle yapsaydı... Yapmamış, başka türlü yapmış. Veyahut, resmi yapan şahıs onu başka türlü gösteriyor... Orasını bilmem.

“—Ben dedelerden bizim muhitte gördüm, işte biz bıyığı böyle uzatırız, ucunu da şöyle kıvıdırız, sivriltiriz falan...”

Kısaltacaksınız! Sünnet-i seniyyeye uygun olan, kısaltacaksınız bunu, tıraşlayacaksınız, azaltacaksınız.

2. (*l'fâu'l-lihye*) “Sakalı da uzatmak.” Sakalı da uzatmak gerekiyor. Biz şimdi her şeyi tersine döndürmüştük. Sakalı tıraşlıyoruz... Burada diyor ki:

“—Sakala dokunmayacaksınız, uzatacağsınız, kadınların sakalı müstesna.” diyor. “Onların yolunmasına izin verilmiştir.” diyor.

Benim de hatırıma muziplik olarak geldi. Bunu cemaate söyleyeyim dedim. Yâni burasını söyleyeyim de, sakal tıraş etmenin kimlere caiz olduğu çıksın ortaya diye. Şaka olsun diye yâni. O cümlenin orasını da söyleyeyim dedim.

Demek ki, sakalı da uzatacağsınız. Bizim göreneğimiz, adetimiz böyle. E mani varsa, devlet memurluk, başka şeyler veyahut daha başka şeylere manisi varsa bilmem. Yalnız sakal sünnettir. Sakalsız...

Geçen gün, Pamukkale’de müftülük yapmış olan çok âlim bir zât ile bir akşam meclisteydik.

O adam: “Bir kitapta gördüm. Sakalsız kabre girene...” Yâni çok büyük tehlikelerden bahsetti.

3. (Ve’s-sivâk) “Misvak kullanmak.” Misvak da mâlûm, dişleri temizlemeğe yarayan bir vasıtaadır, bir alettir. Bir dal p arçasıdır, bir çeşit ağaçtır ki, onun ucunu meyilli olarak kesersin. Düz olarak kesersen istediğin gibi kullanmakta zorluk olur. Meyilli keseceksin şöyle. Ucunu hafif hafif, hafif hafif, tık tık, tık tık ıslatıp döverek, ıslatıp döverek tellerini, liflerini birbirinden ayıracaksın. Hızlıca, birdenbire döversen, parça parça ayrılır. Üçü beşi bir arada, yapışık yapışık ayrılır. Yavaş yavaş, döndüre döndüre, tık tık, tık tık vura vura, böyle sert bir şeyin üstünde... O yavaş yavaş böyle telleri birbirini bırakacak, bir fırça olacak. Tabii bir fırça... O ucu da meyilli olduğu için ağzının orasına burasına da sokulması, kullanılması kolay olacak.

Peygamber SAS Efendimiz buyurmuş ki:

“—Misvak ağzı temizleyicidir, Allah’ın rızasını celb edicidir.”

Allah’ın rızasını çeken bir şey... Onun için dişlerimizi fırçalayacağız. Bizim dişlerimizin arasında et parçası, yemek parçası; üstünde böyle, fırçalanmamaktan hasıl olmuş bir karışık sarı bir kir olmayacak, olmaması lâzım! Yâni, pırıl pırıl olacak dişimiz.

Neden? Diş, Kur’an okuma vasıtamız olan ağzımızın içinde . O temiz olunca ağzımız bir kere çirkin kokmayacak. İkincisi görünüşü güzel olacak. Birçok hasletler saymışlar da...

Melekler de hoşnut olur diyor. Yâni, “Hafaza melekleri var, insanın amellerini kaydediyorlar. O ağız temizlenmezse, onlar rahatsız olur.” diye bir kitapta okumuştum. Dişlerimiz pırıl pırıl olacak! Yâni, olması gerekir. Dişlerimize itina etmemiz gerekir.

4. (*Ve’stinşâku’l-mâ’*) “Burna su vermek.” Abdest esnasında veriyoruz. O kastedilmiş olabilir. Uykudan uyandığı zaman olabilir. Veyahut gerektiğinde, burnu temizlemek icab ettikçe burna su verip temizlemek.

Ağzımız misvaklanıp temiz olacak, burnumuz yıkanıp temiz olacak, pırıl pırıl olacak.

5. (*Ve guslü’l-berâcim*) *Bürcüme*; parmakların bütün yerleri, ek yerleri. “Bu parmak uçları, parmakların eklenti yerleri de yıkanacak.” Neden? Çünkü yıkanmazsa, o girintilere, çıkıntılara, tırnak altlarına pislikler birikir. Pislik birikmeyecek şekilde o eklem yerleri yıkanacak.

6. (*Ve kassu’l-azfâr*) “Tırnaklar kesilecek.” Tırnakların kesilmesi gerekiyor. Neden? Dinimiz her şeyi mâkul ölçüler içinde, tâ asırlar önce bize öğretmiş el-hamdü lillâh. Tırnağı kesmezse, uzatırsa, insanın yüzünü gözünü yırtar, kırılır, yarılr öteye beriye doğru. Kullanılışında zorluk olur, tutmakta güçlük çektirir insana. Üstelik de altına çeşit çeşit pislikler dolar, birikir o boşluğa.

Tırnağı kesmediğin zaman, altı dolar, mikrop yuvası olur. Ondan sonra da elini vücuduna, ağzına değdirdikçe o mikroplardan zarar görürsün. O zamandan beri, bak dinimiz ne

güzel, temizliğin en ince teferruatına kadar; bedeni temizliğin, ruh temizliğinin, ictimâî temizliğin her çeşidini bildiriyor.

7. (*Ve netfu'l-ibit*) “Koltuk altlarının tüylerinin giderilmesi.” Bunun da yapılması lâzım! Böyle yaz aylarında bazı kimseleri görüyoruz, mısır püskülü gibi koltuğunun altı. Yazın terliyor insan. Terlediği zaman, o kıllarının altında terler birikiyor, kuruyor. Tuzlu, kokulu bir şey... Yâni teke gibi kokuyor.

Kadın olsun erkek olsun, orası temizlenmediği zaman pislik yuvası olur, mikrop yuvası olur. Dinimiz, oradaki kılların da şöyle üç beş günlükten fazla olmamasını emretmiştir. Derhal kazınıp tertemiz olmasını emretmiştir.

8. (*Halku'l-âneti*) “Kasıklardaki kılların da giderilmesini emretmiştir.” Kasıklarda biten, erkekte ve kadında biten o kılların da temizlenmesi lâzım. Çünkü temizlenmediği zaman da orada idrar birikir, daha başka şeyler birikir. Hakikaten çok fena, çok pis bir şey olur. Yâni onu da dinimiz emrediyor.

9. (*Ve'ntikàsu'l-mâ'*) *İntikàsu'l-mâ'* demek, su serpmek demek ama, bundan murat: “Küçük abdestini yaptığı zaman bir kişi, oraya su döküp, yıkayıp temizlesin!” demek.

Bak dinimiz ne kadar ince ki... Güya medeniyim diyen insan giriyor yüznumaraya, ayaktan, şaldır şuldur... Ne pantolonu kalıyor, ne ayakkabısı kalıyor, ne üstü kalıyor, ne başı kalıyor... Ondan sonra da kapatıyor önünü, gidiyor. İçerisine de ıslaklık şey yapıyor... Serâpâ, pantolonundan tâ iç çamaşırına kadar her tarafı kir, pas... Namaz olmaz.

Mâlûm, namazdaki farzlardan birisi de insanın giyiminin temiz olmasıdır. Giyimi pis oldu mu, giyiminin üzerindeki pisliğin miktarı şöyle ayak, el avuç içinden fazla yekûn tuttu mu, o e lbise ile namaz kılsan, namazın olmaz.

Peygamber SAS Efendimiz bir gün ashabıyla bir yerden geçiyormuş. Kenarda iki tane taze kabir varmış. Buyuruyor ki Peygamber Efendimiz:³

إِنَّهُمَا لَيُعَذَّبَانِ وَمَا يُعَذَّبَانِ فِي كَبِيرٍ أَمَّا أَحَدُهُمَا
فَكَانَ لَا يَسْتَنْزَهُ مِنْ بَوْلِهِ وَ أَمَّا الْآخَرُ فَكَانَ
يَمْشِي بِالنَّمِيمَةِ

(خ.م.د.ت.ن.ه.ح.ب.ش.ه.ب. عن ابن عباس)

(*Innehümâ leyuazzebâni, ve mâ yuazzebâni fî kebîrin*) “Bu kabirdeki şahıslar azap olunuyorlar. Hem de çok mühim bir şeyden dolayı değil azap görmeleri. Sizin mühimsemeyeceğiniz iki şeyden dolayı azap görüyorlar:

³ Buhârî, *Sahîh*, c.I, s.88, no:215; Müslim, *Sahîh*, c.I, s.240, no:292; Tirmizî, *Sünen*, c.I, s.102, no:70; Neseî, *Sünen*, c.IV , s.106, no:2069; İbn-i Mâce, *Sünen*, c.I, s.125, no:349; İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.V II, s.398, no:3128; İbn-i Ebî Şeybe, *Musanef*, c.I, s.115, no:1304; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.V II, s.492, no:11099; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.II, s.412, no:3943; Neseî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.I, s.664, no:2196; Abd ibn-i Humejd, *Müsned*, c.I, s.210, no:620; İbnü'l-Cârud, *el-Müntekâ*, c.I, s.42, no:130; Abdullah ibn-i Mübârek, *Zühd*, c.I, s.433, no:1220; Abdullah ibn- i Abbas RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.IX, s.627, no:26380; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.X, s.110, no:9206.

(*Emmâ ehadühümâ, fekâne lâ yestenzihü min bevlihî*) Birisi, idrarını yaparken sakınmazdı. (*Ve emme'l-âhiru, fekâne yemşî bi'n-nemîmeh*) Ötekisi de, laf götürüp getirirdi, iki kişiyi birbirine düşürürdü. Yâni, kovuculuk dediğimiz, nemmamlık dediğimiz işi yapardı.” diyor.

Demek ki, kabir azabına sebep oluyor idrarına dikkat etmemek.

Pekiye nasıl yapacağız? İdrarda bir kere çömeleceksin. Öyle tâ yukarıdan olursa olmaz. Üstüne, bir yerine sıçramamasına dikkat edeceksin. Bunlar hani ayıplı şeyler ama, dinimiz bildirmiş. Bunları söylemeyince de, insanlar bilmeden yaparlar. Liseyi okur, üniversiteyi bitirir, ağa olur, paşa olur, genel müdür olur ama, bunu bilmezse, tuvalete girer çıkar, bir çeşit pistir gene.

Bizim üniversitede [Ankara Üniversitesi] arkadaşlardan birisi anlatıyordu, ben de ondan duydum. Hayret etmiş. İşte sosyeted en birisiyle konuşmuş. Yüznumaraya girip çıktıktan sonra altlarını yıkamazlarmış, sık sık külot değiştirirlermiş. Demek ki, öyle bulaşık bulaşık geziyorlar. Bu temizlik mi?

El-hamdü li'llâh, alâ ni'meti'l-İslâm! Şu müslümanlık nimeti okadar büyük nimet ki... Her şeyi bizi mükemmelleştiriyor. Her yönden bizi mükemmel yapıyor ve insanlığın nümûnesi yapıyor. Müslümanlık olmadı mı, insanlar güya kendilerini bir şey oldum sanıyorlar ama, sıfır. Hiç bir kıymeti yok.

Demek ki, küçük abdestten sonra bir de abdest mahallinin, küçük abdest yapılan aletin de yıkanmasını dinimiz emrediyor. Ne kadar güzel temizlikler tavsiye ediyor Peygamber SAS Efendimiz.

Bunun idrarın kesilmesine de faydası olurmuş. Vesvese vs.yi de kesermiş. Hani bazı insanlar vardır, abdest alırken vesveseye çok düşer. “Abdestim olmadı, idrarım kesilmedi, şöyle oldu, böyle kaldı...” diye.

Bir ara ben de tutuldum küçükken, ortaokul talebesiyken.

“—Haydi Es’ad namaz kılacağız!” diyor babam.

Hazırlanmağa kalkışıyorum, yarım saat oluyor, kırk beş dakika oluyor... Onlar sünneti kılıyorlar, farzı kılıyorlar, dua ediyorlar... Ben daha hâlâ abdest alacağım. Yâni, bir vesvese geldi mi insana, fena oluyor.

Sonradan kitaplardan okudum ki, insana abdest hususunda vesvese vermek için hususî bir şeytan varmış. Hususî bir şeytan, insana:

“—Abdestin olmadı, işte şimdi kaçırdın, bak gitti.” filan gibi vesvese veren...

O vesveseyi de def ettiği için, Peygamber Efendimiz küçük abdest yaptıktan sonra, oraların yıkanmasını da tavsiye etmiş. Oraları yıkamak, bu faydayı da sağlıyormuş.

10. (*Kâle’l-mus’abi’bni şeybe*) Râvîlerden Mus’ab ibn-i Şeybe diyor ki:

“—On şey demişti Peygamber Efendimiz. Dokuz tanesini size saydım ama, onuncusunu hatırlayamadım.” diyor. Unutmuş onuncuyu. “Belki de bu ağzı çalkalamak olabilir.” diyor. Yâni, “Ağza su alıp ağzı çalkalamaktı belki bu onuncu şey.” diyor.

Fakat alimlerimizden el-İyâd, (*Leallehe'l-hitânü*) “Belki bu onuncusu, sünnet olmaktır. Erkeğin sünnet olmasıdır.” demiş. Ulemadan Nevevî ve bazı alimler de, bunun sözü daha uygundur kanaatine varmışlar.

Demek ki, onuncusu unutulmuş. Rivâyet eden onuncuyu pek hatırlayamıyor ama, muhtemelen sünnet olmak.

Bu hususta Ebû Hüreyre RA'dan rivayet edilen bir hadis-i şerifte, burada sayılanlardan farklı olarak, sünnet olmak dazikrediliyor. Buyurmuş ki Peygamber SAS Efendimiz:⁴

⁴ Buhârî, *Sahîh*, c.V , s.2209, no:5550; Müslim, *Sahîh*, c.I, s.221, no:257; Ebû Dâvud, *Sünen*, c.II, s.483, no:4198; Tirmizî, *Sünen*, c.V , s.91, no:2756; Neseî, *Sünen*, c.I, s.14, no:10; İbn-i Mâce, *Sünen*, c.I, s.107, no:292; İmam Mâlik, *Muvatta'* (Rivâyet-i Yahyâ), c.II, s.921, no:1641; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.II, s.229, no:7139; İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.XII, s.291, no:5479; Buhârî, *Edebü'l- Müfred*, c.I, s.430, no:1257; Ebû Ya'lâ, *Müsned*, c.XI, s.476, no:6595; Abdü'r-Rezzak, *Musannef*, c.XI, s.174, no:20243; İbn-i Ebî Şeybe, *Musannef*, c.I, s.178, no:2047; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.III, s.22, no:2758; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.I, s.149, no:669; Neseî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.I, s.65, no:11; Taberânî, *Müsnedü's- Şâmiyyîn*, c.IV , s.126, no:2905; Hamîdî, *Müsned*, c.II, s.418, no:936; Hatîb-i Bağdâdî, *Târih-i Bağdad*, c.V , s.438, no:2960; Dâra Kutnî, *İlel*, c.V II, s.282, no:1353; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.XIV , s.99; Ebû Avâne, *Müsned*, c.I, s.163, no:471; Bezzâr, *Müsned*, c.II, s.376, no:7677; Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.II, s.195, no:2980; Ebû Hüreyre RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.V I, s.968, no:17232; Câmiü'l-Ehâdîs, c.XII, s.313, no:11985.

خَمْسٌ مِنَ الْفِطْرَةِ الْخِتَانُ وَالْإِسْتِحْدَادُ وَتَقْلِيمُ الْأظْفَارِ وَنَتْفُ الْأَيْبِ وَقَصُّ الشَّارِبِ

(خ.م.ن. عن أبي هريرة)

(*Hamsün mine'l-fıtrati*) “Beş şey fitrattandır:

1. (*El-hıtân*) Sünnet olmak.
2. (*Ve'l-istihdâd*) Kasıkların tıraş edilmesi.
3. (*Ve taklîmü'l-ezfâr*) Tırnakların kesilmesi.
4. (*Ve netfü'l-ibit*) Koltukaltı tüylerinin giderilmesi.
5. (*Ve kassu'ş-şârib*) Bıyığın kısaltılması.”

Sünnet olmanın da temizlikte çok büyük tesiri var, faydası var. Çünkü insanlar sünnet olmazsa, o sünnetle kesilip atılan mahalle pislik birikiyor ve çeşitli hastalıklara sebep oluyor. Orası mikrop yuvası oluyor.

Onun için, bizim dinimizde o mikrop yuvası, öyle bir düğünle, sünnet düğünü denilen bir şekilde, çocukların da hoşuna gidecek oyuncaklarla, eğlencelerle hallediliyor; küçükten temizlik yerine gelsin diye.

Bu hadis-i şerif de bitti.

c. On Kişi Cennetlidir

Diğer hadis-i şerif. Peygamber Efendimiz bu hadis-i şerifinde, sahabesinden cennetlik on kişiyi, on şahsı bize bildirecek:⁵

عَشْرٌ مِنْ قُرَيْشٍ فِي الْجَنَّةِ أَبُو بَكْرٍ فِي الْجَنَّةِ
وَعُمَرُ فِي الْجَنَّةِ وَعُثْمَانُ فِي الْجَنَّةِ وَعَلِيٌّ فِي
الْجَنَّةِ وَطَلْحَةُ فِي الْجَنَّةِ وَالزُّبَيْرُ فِي الْجَنَّةِ وَسَعْدُ
فِي الْجَنَّةِ وَسَعِيدُ فِي الْجَنَّةِ وَعَبْدُ الرَّحْمَنِ بْنُ عَوْفٍ
فِي الْجَنَّةِ وَأَبُو عُبَيْدَةَ بْنُ الْجَرَّاحِ فِي الْجَنَّةِ

(طب.كر. عن ابن عمر ت. وابن سعد قط. في الأفراد ك. وأبو نعيم في المعرفة كر. عن سعيد بن زيد)

RE. 316/3 (Aşrun min kureyşin fi'l-cenneti) “Kureyş kabilesinden on kişi vardır ki, onlar cennetlidir.”

⁵ Tirmizî, *Sünen*, c.V , s.647, no:3747; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.I, s.193, no:1675; İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.XV , s.463, no:7002; Ebû Ya'lâ, *Müsned*, c.II, s.147, no:835; Bezzâr, *Müsned*, c.III, s.231, no:1020; Neseî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.V , s.56, no:8194; İbn-i Amr eş-Şeybânî, *el-Âhâd ve'l-Mesânî*, c.I, s.182, no:232; İbn-i Esîr, *Üsdü'l-Gâbe*, c.I, s.449; Mizzî, *Tehzîbü'l-Kemâl*, c.IX, s.325; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.XXI, s.78; Abdurrahman ibn-i Avf RA'dan.

Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.II, s.351, no:2201; Taberânî, *Mu'cemü's-Sağîr*, c.I, s.59, no:62; Hatîb-i Bağdâdî, *Târih-i Bağdad*, c.IV, s.97, no:1746; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.V II, s.118, no:488; Abdullah ibn-i Ömer RA'dan.

Kismen: Ebû Dâvud, *Sünen*, c.II, s.623, no:4649; İbn-i Mâce, *Sünen*, c.I, s.48, no:133; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.I, s.187, no:1629; Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.I, s.267, no:869; Ebû Ya'lâ, *Müsned*, c.II, s.259, no:971; Bezzâr, *Müsned*, V , s.99, no:1274; İbn-i Ebî Şeybe, *Musannef*, c.V I, s.350, no:31946; Neseî,

Sünenü'l-Kübrâ, c.V, s.56, no:8193; Ebû Nuaym, *Hilyetü'l-Evliyâ*, c.I, s.95; Hamîdî, *Müsned*, c.I, s.45, no:84; ; İbn-i Esîr, *Üsdü'l-Gâbe*, c.I, s.750; Mizzî, *Tehzîbü'l-Kemâl*, c.X, s.450; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.XV III, s.389 Saîd ibn- i Zeyd RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.XI, s.974, no:33137; *Keşfü'l-Hafâ*, c.I, s.30, no:49; *Câmiü'l- Ehâdis*, c.XIV ,s.212, no:14137.

Kimmiş bu bahtiyar şahıslar? (*Ebû bekrin fi'l-cenneti*) “Hazret- i Ebû Bekr-i Sıddîk cennettedir. (*Ve umerun fi'l-cenneti*) Ve Hazret-i Ömer ibni'l-Hattâb RA cennetliktir, cennettedir. (*Ve usmânü fi'l-cenneti*) Ve Osman ibn-i Affân RA cennettedir. (*Ve aliyyün fi'l-cenneti*) Ve Hazret-i Ali RA ve KV cennetliktir. (*Ve talhatü fi'l-cenneti*) Talha ibn-i Ubeydullah cennettedir. (*Ve'z- zübeyru fi'l-cenneti*) Zübeyrü'bnü'l-Avvâm cennetliktir. (*Ve sa'dün fi'l-cenneti*) Sa'd ibn-i Ebî Vakkas RA cennetliktir. (*Ve saîdün fi'l-cenneti*) Saîd ibn-i Zeyd RA Cennetliktir. (*Ve abdurrahmâni'bnü avf fi'l-cenneti*) Abdurrahman ibn-i Avf Hazretleri cennetliktir. (*Ve ebû ubeydeti'bni'l-cerrâhi fi'l-cenneh*) Ebû Ubeyde ibni'l-Cerrah da cennetliktir.” diye bildirmiş.

Bu on kişiye, (*el-aşeretü'l-mübeşşereti bi'l-cenneti*) denir hâl-i hayatlarında, sağ iken cennetlik oldukları, Rasûlüllah gibi insanların en doğrusu, gelmişin, geçmişin en üstünü olan, Allah'ın hak peygamberi, Rasûlüllah Efendimiz tarafından kendilerine müjdelenmiştir. “Sen cennetliksin!” diye müjdelenmiş on kişi.

Şimdi neden ashâb-ı kirâmın hepsi yıldızlar gibi olduğu halde, hangisine uyarsanız uyun cennete gidersiniz, doğru yolu bulursunuz diye bildirdiği halde, Peygamber Efendimiz'in ashabının en ednâsının kıymetine en yüksek velî ulaşamadığına rağmen, niye on tanesini hâssaten zikretti? İşte burada bir ince mânâ var. Diyor ki:

(*Felem te'meni'n-nüfûsühüm ve kütibe an-hüm*) “Bunlar öyle olgun, öyle kâmil kimseler ki, söylendiği zaman şımaracak insan değildir. Cennetliksin dendiği zaman, Allah’a kulluk etmekte fütûr getirecek veya şımaracak veya hut şaşırarak veyahut hazmedemeyecek insan değil ki, saklansın netice kendisinden... Öyle mübarekler!

Onun için, bu kimselerin hayatlarını incelediği zaman, insan hayretler içinde kalır. Ebû Bekr-i Sıddîk RA dermiş ki:⁶

لَيْتَنِي كُنْتُ شَعْرَةً فِي صَدْرِ مُؤْمِنٍ

(*Leytenî küntü şa'reten fî sadri mü'min*) “Ah ne olaydı, keşke ben bir müslüman kulun göğsünde, bir kıl tanesi olsaydım! Ona bile razıydım.”

Sabah akşam ağlarmış. Gözü yaşlı, hassas bir kimseymiş. İbadet ederken Kureyş'in müşrikleri gelirlermiş, onun avlusunun duvarında, kenarında ona bakarlar. Gözü yaşlı Kur'an okuyuşuna hayran hayran bakarlar.

Hazret-i Ömer RA da diyor ki:⁷

الْوَيْلُ لِعُمَرَ إِنْ لَمْ يَغْفِرْ لَهُ

(*El-veylü li-umer, in lem yuğfer lehû*) “Eğer Allah mağfiret etmezse, Ömer'in haline yazık, vah, yazıklar olsun, veyl olsun Ömer'e!”

⁶ Münâvî, *Feyzü'l-Kadîr*, c.IV , s.317, no:5434.

⁷ Münâvî, *Feyzü'l-Kadîr*, c.IV , s.317, no:5434

Vefatına yakın, mâlûm, geçen haftalarda da söyledim:

“—Ne mutlu sana yâ Ömer! Hazret-i Peygamber senden razıydı, Ebû Bekir senden razıydı. Biz de geride kalan müslümanlar senden memnunuz. Halifeliğini güzel yaptın, adaletle icrâ-yı hükümet eyledin. Ne mutlu sana!” filan diyecek olmuşlar.

Acı acı gülmüş, demiş ki:

“—Sizin sözünüze gâfiller aldanır. Allah’a yemin ederim ki, doğu ile batı arasındaki, mağrib ile maşrik arasındaki mülkün hepsi benim olsaydı, kıyamet gününün korkusundan hepsini infak ederdim.”

Demek ki, işte öyle insanlar cennetlik oluyor. Yoksa, bir rüya gördü, rüyasında uçurdular onu... “Tamam, artık rüyamda uçtum ya, her şey bitti.” diye, gevşeyiverir bazısı. Veyahut gö zünd en bir perde kaldırılrsa, birazcık bir şey görse, hemen şaşırır. Bak, bunlar nasıl en son demlerine kadar Allah-u Teâlâ Hazretleri’ne tevâzuyla kulluk eylemişler.

Bu hadisi rivâyet eden zât. Ubâdetü’bnü’s-Sâmit RA diyor ki:⁸

⁸ İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimâşk*, c.XV I, s.44 ve c.XXV I, s.193; Ubâdetü’bnü’s -Sâmit RA’dan.

Mecmaü’z-Zevâid, c.IX, s.247, no:14939; Münâvî, *Feyzü’l-Kadîr*, c.IV , s.317, no:5434.

خَلَوْتُ بِالنَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَقُلْتُ أَيُّ
 أَصْحَابِكَ أَحَبُّ إِلَيْكَ حَتَّى أُحِبَّ مَنْ تُحِبُّ كَمَا
 تُحِبُّ قَالَ أَكْتُمُ عَلَى حَيَاتِي أَحْبَابِي قُلْتُ نَعَمْ قَالَ
 أَبُو بَكْرٍ ثُمَّ عُمَرُ ثُمَّ عَلِيٌّ ثُمَّ سَكَتَ فَقُلْتُ ثُمَّ مَنْ
 قَالَ مَنْ عَسَى أَنْ يَكُونَ إِلَّا الزُّبَيْرُ وَ طَلْحَةَ وَ سَعْدُ
 وَأَبُو عُبَيْدَةَ وَمُعَاذُ وَأَبُو طَلْحَةَ وَأَبُو أَيُّوبَ وَأَنْتَ
 وَأَبِي بَنِي كَعْبٍ وَأَبُو الدَّرْدَاءِ وَابْنِ مَسْعُودٍ وَابْنِ
 عَوْفٍ وَابْنِ عَفَّانٍ ثُمَّ هُوَلَاءِ الرَّهْطُ مِنَ الْمَوَالِي
 سَلْمَانَ وَصُهَيْبُ وَبِلَالُ وَعَمَّارُ

(كر. عن عبادة)

(Halevtü bi'n-nebiyye salla'llàhu aleyhi ve sellem) “Rasûlüllah SAS Efendimiz ile bir gün tenhada kalıverdik.” Tenha, hiç kimsecik yok. Tamam, mahrem bir şekilde konuşmak mümkün olacak. *(Fekultü)* “Ona dedim ki:

(Eyyü ashàbüke ehabbü ileyke, hattâ uhibbe men tuhibbü kemâ tuhibbü) “Yâ Rasûlüllah, senin ashabından hangisi sana daha sevgili, daha sevimli? Söyle de, sen onu seviyorsun diye ben de onu seveyim!”

İşte Peygamber Efendimiz'in ashabının huyunun bir tanesi daha karşımıza çıktı: Rasûlüllah'ın sevdiğini sevmek, sevmediğinden uzaklaşmak.

İstediği tarafa gitmek, istemediği taraftan uzaklaşmak... “Yâ Rasûlüllah, kimi seviyorsan bildirde , ben de onu seveyim!” diye soruyor.

Onun üzerine, Peygamber SAS Efendimiz cevap vermiş: (*E lestüm alâ ahbâbî*) Siz benim hayatımda hepiniz sevdiğim, ahababım kimseler değil misiniz? Ama (*Ebû bekrin*) önce Ebû Bekir, (*sümme umar, sümme ali...*) filan diye sıralamağa başlamış. Sonra susmuş bir ara. (*Fekultü sümme men?*) Sonra kim yâ Rasûlallah? diye tekrar sormağa devam etmiş. (*Kâle men asâ en yekûne illâ zubeyr*) Tahmin ediyorum ki Zübeyr olmalı, Zübeyr'den başkası olmasa gerek, Talha'dan başkası olmasa gerek, Sa'd, Ebû Ubeyde, Muaz, Ebû Talha, Ebû Eyyüb olsa gerek diye söylemiş.

(*Ve ente*) demiş bu soruyu soran kimseye. (*Ve ubeyü'bnü ka'b ve ebü'd-derdâ*) demiş. İbn-i Mes'ud demiş, İbn-i Avf demiş, İbn-i Affân demiş. Sonra (*sümme hâulâi'r-rahtü mine'l-mevâlî*) Sonra şu âzâd edilmiş kölelerden Selman, Suheyb, Bilâl, Ammâr.” demiş.

Kölesinin zengininden farkı yok. Birisi meselâ, Osman ibn-i Afvân, Kureyş'in en hatırlı zenginlerinden. 100 deve yük yükletmiş Şam'dan, memlekete getiriyor. Bu günün imkânlarına göre, 100 tane kamyon demek. 100 kamyonluk mal yüklemiş gibi.

100 deve yükletmiş getiriyor. Kervan yaklaşmış Medine-i Münevvere'ye, zenginlerden bir başkası gelmiş, demiş ki:

“—Ey Osman! Sen Őu kervanın mallarını bana Şimdi devret, sana %100 kâr vereyim! Meselâ kaç altına aldın oradaki malları, onun bir mislini sana vereyim! Söyle, hemen vereyim...”

“—Yok, ben daha fazla kârla satacağımı ümid ediyorum.” Sonra bir başkası gelmiş, demiş ki:

“—Yâ Osman! Bana devret! Őu malları bana devret, toptan olarak ben alayım, iki misli kâr vereyim sana.”

Yâni 100’e aldıysa 300’e verecek %200 kârla.

“—Yok, ben daha karlı satacağımı ümid ediyorum.”

O zaman da kıtlık olmuş, sıkıntıdaymıŐ ahali. Medine-i Münevvere’ye gelince, yüz devenin tüm mallarının hepsini tasadduk etmiş fukaraya. Ondan sonra da develerin hepsini kestirmiŐ, yüz tane deve, hepsinin etini de yine tasadduk eylemiş.

DemiŐler ki o eski tüccarlar, gelenler:

“—E hani daha kârla satacađım demiŐtin?”

“—İŞte daha kârlısı bu!” demiş.

Allah yolunda verilince mal, ondan büyük kâr mı olur? Allah-u Teâlâ Hazretleri onun karŐılıđında cenneti veriyor, AŞere-i MübeşŞere’den oluyor.

Bir daha sayalım mübareklerin isimlerini... Bunları böyle camilerde yukarıda yazarlar. Bizde meselâ bir kısmı var: Hasan, Hüseyin var. Bazılarında Őu yukarıdaki yuvarlak yerlere yazarlar bu AŞere-i MübeşŞere’nin isimlerini.

Hadis-i şerifte ismi zikredilen, Aşere-i Mübeşşere diye tanınan isimler şunlar: Ebû Bekir, Ömer, Osman, Ali, Talha, Zübeyr, Sa'd, Saîd, Abdurrahman, Ebû Ubeyde... On kişi.

Öbür hadis-i şerifte, hani o yalnız kaldığı zaman Ubadetü'bnü's-Sâmit soruyor da ona verdiği cevapta: Ebû Bekir demiş, Ömer demiş, Ali demiş... Hem de sümme diye söylemiş. Yâni, önce Ebû Bekir, sonra Ömer, sonra Ali diye sıralayarak söylemiş. Ondan sonra biraz sükût edince...

“—Sonra kim yâ Rasûlüllah?” diye sorulduğunda;

“—Ondan sonra tahmin ediyorum ki, şunlardan gayrısı olmasa gerek” diye, Zübeyr, Talha, Sa'd, Ebû Ubeyde, Muâz, Ebû Talha, Ebû Eyyûb, Ubeyyi'bni Ka'b, Ebu'd-Derdâ, İbn-i Mes'ûd, İbn-i Avf, İbn-i Affân'ı sıralamış. Tabii bu evvelki hadiste zikredilen on da bunun içinde geçti.

Sonra da azatlı köleleri sıralamış. Yâni köle iken müslüman oldu, azad oldular. Onlara mevlâ deniliyor. Mevâlîden olan kimseleri saymış. Birisi Selmân el-Fârisî RA, birisi Suheyb-i Rûmî, birisi Bilâl-i Habeşî, birisi Ammâr ibn-i Yâsir; *radiya'llâhu anhüm ecmaîn*... Allah şefaathlerine nâil eylesin...

d. Lût Kavmi'nin Adetleri

Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:⁹

عَشْرَةٌ مِنْ أَخْلَاقِ قَوْمِ لُوطٍ: الْخَذْفُ فِي النَّادِي
وَمَضْغُ الْعِلْكِ وَالسِّوَاكُ عَلَى ظَهْرِ الطَّرِيقِ وَالصَّفِيرُ
وَالْحَمَامُ وَالْجُلَاهِقُ وَالْعِمَامَةُ الَّتِي لَا تَبْلَحِي بِهَا
وَالسَّكْسَةُ وَالتَّطْرِيفُ بِالْحِنَّا وَحَلُّ أَرْزَارِ الْأَقْبِيَّةِ
وَالْمَشْيُ بِالْأَسْوَاقِ وَالْأَفْخَاذُ بِأَدْيَةٍ

(الديلمى عن ابن عباس)

RE. 316/4 (*Aşeretün min ahlâki kavmi lût*)
On şey vardır ki bunlar Lût Kavmi'nin kötü ahlâkındandır.”

Lût Kavmi'ni –mâlûm– Allah-u Teâlâ Hazretleri ibret-i âle m için, görülmemiş bir şekilde cezalandırdı, yerin dibine batırdı. Bu kavmin kötü huylarının neler olduğunu bu hadis-i şerifte sayıyor:

1. (*El-hazfü fi'n-nâdî*) “Toplantı yerlerinde böyle yuvarlak şeyleri birbirlerine atmak.” Niye atarlarmış bilmiyorum, yâni o nu anlayamadım. Bu herhalde edepsizlik oluyor. Toplantı yerinde huzur bozucu bir şey oluyor.

2. (*Ve madğu'l-ilk*) “Sokakta sakız çiğnemek.”

⁹ Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.III, s.36, no:4081, Abdullah ibn-i Abbas RA'dan.

3. (*Ve sivâk alâ zahri't-tarîk*) “Sokakta misvaklanmak.” Misvaklanmak iyi de, sokakta herkesin gözü önünde böyle bir laubalilik oluyor, yüzsüzlük oluyor, utanmazlık oluyor bir çeşit. Bunların öyle gayr-ı makbul adetleri arasında zikrediyor. De mek ki her şeyin yeri var.

4. (*Ve's-safîr*) “Islık çalmak.” Onların adetlerinden.

5. (*Ve lu'bühüm bi'l-hammâm*) “Hamamda oyunlar oynamaları.” Artık ne oyunlar oynuyorlardıysa... Hamamdaki oyunlar.

6. (*Ve'l-celâhik*) “Gülle gibi, mermi gibi şeyleri atmaları... Çamurdan yaptıkları şeyleri mermi gibi birbirlerine atmaları .” O da hamamda mı oluyor, ayrıca dışarıda mı oluyor bilmiyorum.

7. (*Ve'l-amâmetü'lletî lâ tüblehâ bihâ*) “İtina edilmeden,

gelişigüzel, laubali bir şekilde sarık sarmak.”

8. (*Ve sekse*) veya sükse gibi... Bu da çocukların oynadıkları bir çeşit oyuncakmış.

9. (*Ve't-tatrîf bi'l-hinnâ*) “Erkeklerin kına ile ellerini süslemeleri.” Kadınlara caiz de, erkeklerin kına ile ellerini süslemeleri uygun değil.

10. (*Ve halli ezrâri el-akbiyeh*) “Üste giyilen, göğüslerine giyilen elbiselerin düğmelerini açmaları.”

Bu da lâubalilik alâmeti... Yâni göğüs falan açık böyle... Külhanbeyi gibi mi oluyor artık... Tabii bu erkekler için de gayr -ı ciddi bir durumdur, kadınlar için de büyük bir fitnedir. Kadın tabii göğsünü açarsa, o daha da fena. Şimdi işler tam Kavm-i Lût'un kötü adetlerine döndü.

Geçen bir ilan görmüştüm. Yâni geçen dediğim epeyce oldu. Amerikan otomobil satıcısı İngilizce bir mecmuaya otomobilinin ilanını koymuş. Birisi söyledi galiba, ben görmedim de birisi söylemiş olacak... Diyormuş ki:

“—Bu otomobil güzeldir. Çünkü çıkarken kadın bacaklarını şöyle çevirip çıkacak kapıdan, üst taraftan da eğilip çıkacak. Böylece her tarafı görülür.” diye öyle methediyormuş diye söyledi.

Araba satmak nerede, o iş nerede... Demek millet onun peşinde ki, onu hoş görüyor ki, onu söyleyerek arabasının satmağa çalışıyor.

Allah şu sapıklıkları bizim memleketimize sokmasın... Bu Avrupa’da olsun, Amerika’da olsun, İsveç’te olsun, bu medenî dediğimiz memleketlerde çok fena adetler var. Bizim profesörlerden bir tanesi İsveç’e gitmişti. Geldi, gözleri büyük büyük açılarak söylüyor:

“—Eğer bu adetler bizim memlekete gelirse, mahvolduk!” diyor.

Yâni İsveç’i filan anlatıyor da oradaki kötülükleri şeyleri... Allah korusun... Yâni, medeniyet değil o... O denîlik, alçaklık, mimsiz medeniyet.

Bizim ecdadımız... Bak, tırnak kesmekten koltuk altını temizlemeğe kadar bedenini düşünen dinimiz, insanın ruhunu da güzelleştirecek çareleri bize bildirmiş. Cemiyetin sıhhatini de, bir cemiyetin sıhhatle, saadetle yaşamasını da sağlayacak tedbirleri söylemiş bizim dinimiz. Biz bu güzel tedbirleri bırakırsak mahvoluruz.

O adamlar düştükleri bataklıkta çırpınıyorlar da kurtulmağa çalışıyorlar, çare arıyorlar. Amerikalılardan, Avrupalılardan çok insan var müslüman olan. Pek çok insan var. Kurtuluşu burada buluyor. Çırpınıyor, çırpınıyor, İslâmiyet’i inceledikten sonra müslüman oluyor. Bizim o tarafa dönmemiz, bizim güzel şeyleri bırakıp da, o kötü adetlere saplanmamız çok büyük bir felâket olur. Demek ki, yaka bağı açık olmak da kötü bir adet olarak Lût kavminin adeti diye bildirmiş Peygamber Efendimiz.

11. (*Ve’l-meşyübi’l-asvâk ve’l-efhâzü bâhiyetün*)
“Baldırlar çıplak iken sokaklarda dolaşmak.”

Buradaki vav, vâv-ı hâliye. Baldırlar çıplak, dizler açık sokaklarda dolaşmak. Bu da Lût kavminin adetiymiş. Etekler uzundu tabii Arap diyarında Peygamber Efendimiz’in zamanında... Demek ki sıvıyor, kaldırıyor, ondan sonra bacakları sıyrılmış oluyor, öyle sokaklarda dolaşmak. Lût kavminin adeti oymuş. Bu sokaklarda dolaşmak yerine kırdada, sahrada dolaşmak da olsa, yine aynı mânâyâ gelir diye de şerhte açıklama yapmış.

Allah-u Teâlâ Hazretleri bizi, felâkete götürecek kötü huyların her çeşidinden kurtarsın... Bizim elimizde bulunan İslâm nimetinin kadr ü kıymetini bilmeğe bizi muvaffak eylesin... Ecdadımızın güzel, nurlu yolunun güzelliğini anlayıp, ona sımsıkı sarılmak; şu dini bozuk, yolu sapık kâfirin hiç bir şeyine heves etmeyip, hiç bir şeyini taklit etmemek izzetine cümlemizi erdirsin...

Nesini taklit edeceksin?

e. İffetli Olun!

Diğer hadis-i şerif:¹⁰

عَفُوا تَعِفُّ نِسَاؤُكُمْ وَبَرُّوا آبَاءَكُمْ تَبَرُّكُمْ أَبْنَاؤُكُمْ
وَمَنْ اعْتَذَرَ إِلَىٰ أَخِيهِ الْمُسْلِمِ مِنْ شَيْءٍ بَلَغَهُ عَنْهُ
فَلَمْ يَقْبَلْ عُذْرَهُ لَمْ يَرِدْ عَلَىٰ الْحَوْضِ

(طس. عن عائشة)

RE. 316/5 (*İffû, taiffû nisâuküm; ve berrû âbâeküm, teberrüküm ebnâüküm; ve men i'tezere ilâ ehîhi'l-müslimi min şey'in beleğahû anhü, felem yakbel uzrehû, lem yerid aleyye'l-havd.*) Hazret-i Aişe Validemizden Peygamber SAS Efendimiz'in bizlere şu ahlâkî öğütleri verdiğini öğreniyoruz. Hazret-i Aişe Validemiz nakletmiş.

(*İffû*) “İffetli olun, namuslu olun, namusunuzda dikkat edin, başkasının namusuna yan bakmayın, kendi namusunuzu da böylece tabii lekelemeyin! Böyle yaparsanız, (*taiffû nisâüküm*) hanımlarınız da iffetli olur, onlar da namuslu olur.”

¹⁰ Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.V I, s.241, no:6295; Heysemî, *Mecmaü'z-Zevâid*, c.V III, s.155, no:13063; Hz. Aişe RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.V , s.460, no:13012; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.XIV , s.215, no:14144.

Demek ki bu sözün altından bir ince mânâ çıkıyor: Başkasının karısına, kızına kötü nazarla bakanın, ceza olarak kendi karısı da aynı durumu yapacak demek ki. Buradan o çıkıyor. Peygamber Efendimiz buyuruyor ki: “Siz iffetli olun ki hanımlarınız iffetli olsun.” Demek ki iffetsiz olursa, o kendisi başkasının namusuna göz diker de başkasının karısına, kızına bakarak o şeyi yaparsa, fesahatleri işlerse bu sefer kendisi de şey yapar.

Nitekim bir hadis-i şerifte de rivâyet edilmiş: Bir kavim böyle yaptı da... Onlar zina ettiler, hanımları da zinaya düştü diye Hazret-i Ali Efendimiz'den nakledilmiş:¹¹

لَا تَزْنُوا فَتَذْهَبَ لَذَّةُ نِسَائِكُمْ وَعُقُوفًا تَعْفُ
نِسَاؤُكُمْ إِنَّ بَنِي فُلَانٍ زَنُوا فَزَنَتِ نِسَاؤُهُمْ

(*Lâ teznû, fetezhebe lezzetü nisâiküm*) Sakın zina eylemeyin! Hanımlarınızla aranızda lezzet kalmaz; (*ve iffû, taiffü nisâiküm*) iffetli olunuz, karılarınız da iffetli olsun. (*Inne benî fülânin*) Filanca oğulları, filanca kabile (*zenev*) zina işlediler de (*fezenet nisâühüm*) kadınları da zinâkâr oldu.” diye bu mânevî cezayı...

الْجَزَاءُ مِنْ جِنْسِ الْعَمَلِ

¹¹ Ahmed Ziyâeddin Gümüşhânevî. *Levâmiü'l-Ukûl*, c.III, s.453.

(*El-cezâü min cinsi'l-amel*)¹² [Karşılık, yapılan işin cinsine göredir.] diye umûmî bir kaide vardır. İnsan ne işlerse, cezası da ona uygun olacaktır. Meselâ, geçenlerde bir hadis-i şerif okumuştuk: Ümmetin hatipleri kendisi sözü, nasihati söylüyor ve kendisi tutmuyor. Dudakları şey yapılabilecekmiş. Riyakârlar... Nimetler kendilerine gösterilecekmiş, tam alacağı sırada çekilecekmiş.

Çünkü o müraile yaptı. Ona yaptığığın misli ile ceza veriliyor.

Demek ki, bu hadis-i şerifte Peygamber SAS Efendimiz ilk önce, “İffetli olunuz!” buyurdu. “Böyle iffetli olursanız, hanımlarınız da iffetli olur.” buyurdu.

(*Ve berrû âbâeküm*) “Babalarınıza hürmetkâr olunuz, iyilik yapınız, iyi evlatlık yapınız, ihtiram gösteriniz; (*teberrüküm ebnâüküm*) çocuklarınız da size iyi muamele etsin böylece...”

Demek ki, çocuklarından şikâyet edenler, şöyle bir düşünsünler bakalım! Acaba kendileri babalarına, babaları sağ iken nasıl muamele ettiler? Onun cezası olmasın sakın! Çocukları asi oluyorsa kendilerine, bir zamanlar babalarının karşısında nasıl davrandıklarını düşünsünler. “Kendileri babalarına asi oldular da, ondan mı acaba?” diye düşünsünler, Allah’a ilticâ etsinler, af dilesinler Allah’tan. Babalarının ruhları için sadakalar versinler, affettirsinler kendilerini.

¹² *Keşfü'l-Hafâ*, c.II, s.53, no:1070.

(*Ve men i'tezere ilâ ehîhi'l-müslimi min şey'in beleğahû anhu*) “Herhangi bir ihtilaf olmuş iki müslüman arasında da, bir tanesi sonra gelmiş:

‘—Ben özür diliyorum, hatamı anladım. Beni affet kardeşim.’ diye özür diliyor.

(*Felem yakbel uzrehû*) O kendisinden özür dilenen şahıs da inad ediyor, burnunu havaya kaldırıyor:

‘—Hayır! Ben seni affetmem. Defol! İstemiyorum seni... Seninle bir daha barışmam!’ filan gibi...

Ne ise artık... Bunlar yazmıyor da hadis-i şerifte, kabul etmiyor özrünü. Yâni birisi özür diliyor, ötekisi özrünü kabul etmiyor. (*Lem yerid aleyye'l-havd*) “Benim yanıma gelip de, be nim Havz-ı Kevser’ime giremez, oradan Kevser şarabından içemez.” diyor Peygamber Efendimiz.

İnatçılık etmeyecek. Dargınlık olmuş bir ara, ötekisi de gelmiş hazır özür diliyor. Sen de yumuşak davranıvereceksin, barışacaksın. Birisini öbür taraftan iki üç kişi tutar, çeker kolundan; birisini iki üç kişi buradan sürükler.

“—Yâhu haydi barışın!”

“—Yok ille barışmam.”

“—Uzat elini...”

Uzatmaz. Böyle şaklabanlıklara lüzum yok. Yâni, ciddi bir şekilde, “Eh, pekâlâ!” filan dersin, olur. Madem o özür diledi, bırakırsın. Husumeti devam ettirmezsin.

f. Münafığın Bir Alâmeti

Diğer hadis-i şerif:¹³

عَلَامَةُ الْمُنَافِقِ تَطْوِيلُ سَرَائِيلِهِ فَمَنْ طَوَّلَ

سَرَائِيلَهُ حَتَّى تَدْخُلَ تَحْتَ قَدَمَيْهِ فَقَدْ عَصَى اللَّهَ

وَرَسُولَهُ وَمَنْ عَصَى اللَّهَ وَرَسُولَهُ فَلَهُ نَارُ جَهَنَّمَ

(الديلمى عن على)

RE. 316/6 (*Alâmetü'l-münâfikı*) Münafığın alâmetini bildiriyor bize: (*Alâmetü'l-münâfikı tatvîlü serâvîlihî*) “Münafığın alâmeti şalvarının, yâni belden aşağısını örtmek için giydiği kıyafetin, uzunluğudur.” *Silvâr* deniliyor ona, şalvar diyoruz biz Türkçe’de, şimdi pantolon denilebilir. Münafığın alâmeti şalvarının uzunluğudur.

(*Femen tavvale serâvîlehû*) “Kim bu şalvarını, sirvâlini uzatır da, (*hattâ tedhule tahte kademeyhi*) ayaklarının altına girerse o şalvarı... Uzun ya, yerlere sürünüyor ve ayağının altına girerse, (*fekad asa’llâhe ve rasûlehû*) Allah’a ve Rasûlüne isyan etmiş olur. (*Ve men asa’llâhe ve rasûlehû*) Kim Allah’a ve Rasûlü’ne isyan ederse, (*felehû nârü cehennem*) ona cehennem ateşi yakışır; başka bir şey değil. Kim isyan ederse, ona cehennem ateşi yakışır.” diye Hazret-i Ali Efendimiz’den bildirilmiş.

¹³ *Kenzü'l-Ummâl*, c.XV , s.511, no:41198; *Câmiu'l-Ehâdîs*, c.XIV, s.224, no:14161.

Bu hadis-i şeriften bize çıkan pay nedir? Biz şimdi şalvar giymiyoruz. Şalvar giymiyoruz ama, şimdi bir bol paça pantolon modası çıktı... Terziler de, ille bunun ucunu yere degecek kadar uzun yapıyorlar. Bakıyorsun... Hele yağmurlu havalarda filan çok belli oluyor. Arka tarafından tâ ayak bileğine kadar sıırıslıklam ıslak ve çamur oluyor. O pantolonlar sürünüyor yerlere, ayağın altına giriyor, pislik oluyor. Onun için pantolonların yere sürünmemesine dikkat edeceğiz.

“—Efendim moda...”

Yerin dibine batsın böyle moda! Yâni bir tarafta temizlik imanın gereği, Allah ve Rasûlü’ne itaat, namazların kabul olma meselesi var... Bir tarafta da moda var. Modaya uyarsan Allah’a ve Rasûlü’ne asi olmuş olacaksın, pantolonun paçası pis olmuş olacak. Pis olduğu için namazın kabul olmamış olacak. Hangisi daha iyi?

Bizim kendimize göre modamız var. Bizim her şeyimiz taklitten değildir. Her şeyimiz, bizim yaşayışımızın icabı olarak ecdadımız tarafından ortaya konulmuştur. Biz kendi İslâm modamıza uyalım. Müslümanlığımızın modasına uyalım. Onu moda yapalım.

Moda demek şekil demek... Müslümanlığın, baktığın zaman bir şekli olur. Tepeden tırnağa kadar... Şimdi umumiyetle beğenilen ve kabul görmüş olan ve bizim yaşayışımıza uyan bir şekil: Bir kere, ceket kısa geliyor. Ceket kâfi değil. Ceketin uzun olması lâzım! Onun için pardesü giymek daha iyi. Bazı arkadaşlarımızı

görüyoruz, uzun pardesü giyiyorlar. Bu iyi. Çünkü namaz kılarken, eğildiği zaman arkasını kapatıyor. İslâmî bakımdan uygun... Umumiyetle böyle bir şey gelişmiş.

Sonra bu yaka, tabii açık olsa bir türlü oluyor, başka bir şey takılsa bir türlü oluyor... İşte şurayı kapatacak kazak gibi böyle bisiklet yaka veya yarım balıkçı yaka veya balıkçı yaka bir şey güzel oluyor. Veyahut yakası bir şeyler... Çünkü o kıvrımlar böyle aşağı yukarı kalkıyor uçları filan... Onlar iyi olmuyor.

E pantolon biraz bolca olunca, secde ederken, kalkarken kolaylık oluyor, eskimesi geç oluyor, dizleri iz yapmıyor...

Ayakkabılar hele... Ecdadımızın haline bakıyorum da... Tabii biz memur olduğumuz için yapmamız kolay değil ama, yapabilen ne kadar güzel! Bir mest giyiyor, bir de üstüne lastik takıyor. Gayet güzel! Çamur girmez, su girmez, yıkaması kolay olur. Ayaklar sıcacık, rahat eder.

İnsan müslümanca yaşadığı zaman, kendisinin kendine mahsus bir şekli oluyor. Başkasını taklit etmesine lüzum kalmıyor. Mânâsız bir şeye lüzum kalmıyor. Taklit de felaket oluyor. Moda diye, kadın kısa etek modası çıktı diyor, kısa eteği giyiyor. Bakıyorsun tam mor havuçlar gibi, ayakları morarmış soğuktan. Tir tir titriyor ama, moda diye onu bırakmıyor. Tir tir titriyor, modaymış diye onu öyle giyiyor. Böyle moda olmaz. Y âni , aklın mantığı bir tarafa bırakıyor, ona uyuyor.

Modayı biz çıkartalım, biz, İslâmî yaşayışımızın gereği neyse, kılığımızla, kıyafetimizle, evimizle, barkımızla her şeyimizle düşünce taşına biz bulalım, herkes bize uysun!

g. Kur'an Bilgileri Üç Gruptur

İki hadis-i şerif kaldı. Bunları okuyayım. Galiba biraz uzadı ama sayfayı tamamlayayım:¹⁴

عِلْمُ الْقُرْآنِ عَلَى ثَلَاثَةِ أَجْزَاءٍ حَلَالٌ فَاتَّبِعْهُ وَحَرَامٌ
فَاجْتَنِبْهُ وَمُتَشَابِهٌ يُشْكِلُ عَلَيْكَ فَكَلِّهِ إِلَى عَالِمِهِ

(الدیلمی عن معاذ)

RE. 316/7 (*İlmü'l-kur'âni alâ selâseti eczâin*)

“Kur'an bilgileri, Kur'an-ı Kerim'in içindeki ayet-i kerimelerden insanın çıkaracağı ahkâm üç derecededir, üç grupta toplanabilir:

1. (*Halâlün*) “Helâllerdir.” Allah-u Teâlâ Hazretleri'nin helâl kılmış olduğu şeylerdir. Okursun:

كُلُوا مِنَ الطَّيِّبَاتِ وَاعْمَلُوا صَالِحًا

(*Külû mine't-tayyibâti va'melu's-sâlihâ*)

“Temiz gıdaları yiyin, sâlih amelleri işleyin!”

(Mü'minûn, 23/51) diyor.

¹⁴ Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.III, s.41, no:4103; Muaz ibn-i Cebel RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.I, s.1010, no:2870.

Evlenmek helâl. Yemek içmek meşrû ölçüler içinde helâl. Kesb, ticaret helâl. Bunları yaparsın. Helâlleri helâl bilirsin. (*Fettebi'hu*) “Helâl bildiğin bir şey görürsen Kur'an-ı Kerim'de, onu al, kabul et, ona tabi ol!”

2. (*Ve harâmün*) “Kur'an-ı Kerim'in bir kısmında da haramlar bildirilmiştir. Bir grup ayetler de haramları bildirir. (*Fectenibhu*) O haramlardan da sakın!” İçki haram demiş, faiz haram demiş, yalan söylemek haram demiş, zina haram demiş, kibirlenmek haram demiş... Her çeşidi, neyse... Onlardan da sakın!

3. (*Ve müteşâbihün*) “Haram belli, helâl belli, bir de bunun arasında tereddütlüler var. Yâni, “Acaba bu nasıl olacak?” diye, ilk bakışta hemen herkesin anlayamayacağı şeyler var. (*Yüşkilü*) Müşkil geliyor anlaşılması, mânâsı. (*Fekil ilâ âlimihî*) Onu da bilen kimseye havale eyle. Bilenine, bu hususta ne yapmalıyız filan diye sor!”

İki akşam evvel, böyle bir sohbette bulunuyorduk. Gençlerden bir tanesi kalktı, dedi ki:

“—Efendim ben cuma namazı kılmayı doğru görmüyorum.”

Ama güya müslümanlığından doğru görmüyor, yâni kafirliğinden değil de... “Çünkü şu sebep var, bu sebep var, şöyledir, böyledir...” Yâni, zihnini oraya takmış. “Cumanın şartları tahakkuk etmiyor.” diyor.

İlmihali açtım, “Cumanın kılınması için *Büyük İslâm İlmihali*’nde Ömer Nasuhî Hoca şunu söylüyor, bunu söylüyor, bunu söylüyor... Bu şartların hiç birisi yok. Binâen aleyh, cumayı ben nasıl kılalım?” diye tereddüde düşmüş.

Dedik ki:¹⁵

عَلَيْكُمْ بِالْجَمَاعَةِ

¹⁵ Tirmizî, *Sünen*, c.IV , s.465, no:2165; Hâkim, *Müstedrek*, c.I, s.197, no:387; Beyhakî, *Şuabü’l-İman*, c.V II, s.488, no:11085; Neseî, *Sünenü’l-Kübrâ*, c.V , s.388, no:9225; Dâra Kutnî, *İlel*, c.II, s.65, no:111; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.XXXX, s.524, no:Hz. Ömer RA’dan.

Neseî, *Sünen*, c.II, s.106, no:847; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.XX, s.98, no:4613; Ebü’d-Derdâ RA’dan.

Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.V , s.145, no:21331; Ebû Zerri’l-Gıfârî RA’dan.

Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.V , s.232, no:22082; Ebû Nuaym, *Hilyetü’l- Evliyâ*, c.II, s.247; Heysemî, *Müsnedü’l-Hâris*, c.II, s.635, no:606; Muaz ibn-i Cebel RA’dan.

Taberânî, *Mu’cemü’l-Kebîr*, c.XII, s.447, no:13623; Abdullah ibn-i Ömer RA’dan.

Abdü’r-Rezzak, *Musannef*, c.XI, s.446, no:20966; Ahmed ibn-i Hanbel, *Fadâilü’s-Sahâbe*, c.I, s.464, no:753; Hz. Osman RA’dan.

İbn-i Ebî Şeybe, *Musannef*, c.V II, s.457, no: 37192; Beyhakî, *Şuabü’l-İman*, c.V I, s.67, no:7517; Abdullah ibn-i Mes’ud RA’dan.

Buhârî, *Târih-i Kebîr*, c.V III, s.447, no:3648; Enes ibn-i Mâlik RA’dan. Ukaylî, *Duafâ*, c.IV , s.429, no:2058; Hz. Aişe RA’dan.

İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.XXXV III, s.206, no:7632; Ebû Hüreyre RA’dan.

1. (*Aleyküm bi'l-cemaah*) [Size cemaati tavsiye ederim.] Bir kere, büyük İslâm topluluğu ne yapıyorsa, sen de onu yapacaksın. Yâni, sen tek başına istisnai hüküm yürütmeyeceksin. Bütün müslümanların yaptığı hatalı da, senin yaptığın mı doğru? Ekseriyete uyacaksın.

2. Sen camiye terk edersen, cami kimlere kalır? Cami bizim sığınağımız, kalemiz. Camileri de bırakırsak nereye sığınacağız? Neyimiz kalacak? Bu olmaz!

3. Zaten, cumanın şartları tam tahakkuk etmemişse insan borçlu kalmasın diye, zuhr-i ahîr konulmuş. Zuhr-i ahîr namazı var ki, onu da kılınca zaten senin sorduğun müşkil de halloluyor.

Binâen aleyh, cuma namazını ihmal etme! Çünkü, “İnsan üç cuma namazını ihmal ederse kalbi mühürlenir.” diye tehdit var.

Terkinde tehlike var, yapılışında kayıtsız faydalar var. Müslümanlar bir araya geliyor filan dedik, kabul ettiler mâşâallah. Ama yaygınmış. Anadolu’da, Almanya’da bile... “Cumayı kılmağa lüzum yok!” diyen bir hayli yaygınmış diye söylediler.

İşte bak ne diyor: Böyle tereddütlü şeyler olursa, onu da alimine sor, onun dediğini kabul et! Ömrünü ilim yolunda geçirmiş, yaşlanmış, sakalı ak pak olmuş müftü efendi:

“—Evlâdım kıl, korkma! Cuma namazını kılmaktan bir vebal olur mu? Korkma!” dedi, cevabını verdi.

h. Dini Dünyalık İçin Kullanmayın!

Sonuncu hadis-i şerife geldik. Sayfanın sonunda:¹⁶

عَلَّمَ اللَّهُ تَعَالَى آدَمَ أَلْفَ حِرْفَةٍ مِنَ الْحِرْفِ وَقَالَ
لَهُ قُلْ لَوْلَدِكَ وَذُرِّيَّتِكَ إِنْ لَمْ تَصْبِرُوا فَاطْلُبُوا
الدُّنْيَا بِهَذِهِ الْحِرْفِ وَلَا تَطْلُبُوهَا بِالدِّينِ فَإِنَّ
الدِّينَ لِي وَحْدِي خَالِصًا وَيُلْ لِمَنْ طَلَبَ الدُّنْيَا
بِالدِّينِ وَيُلْ لَهُ

(حاکم فی تاریخہ عن عطیة بن بشر المازنی)

RE. 316/8 (*Allema'llàhu teâlâ âdeme elfe hirfetin*) “Allah-u Teâlâ Hazretleri, Hazret-i Âdem AS Atamız’a bin tane meslek öğretti, sanat öğretti; (*mine’l-hirefi*) çeşitli mesleklerden, sanatlardan. (*Ve kâle lehû*) Ona dedi ki: (Kul li-veledike ve zürriyyetike) Sen kendi çocuğuna ve zürriyetine, yâni senin soyundan gelecek olan insan nesline söyle: (*În lem tasbirû, fatlubü’d-dünyâ bi-hâzihi’l-hiref*) Eğer sabredemezlerse, dünyalığı bu mesleklerden elde etmek yoluna gitsinler.” Yâni marangozluk mu, ekmekçilik mi, ayakkabıcılık mı, ziraatçılık mı, hangi şeyse... “Böyle çalışsınlar da, dünyalıklarını bu yolla kazansınlar. Evlatlarına da böyle nasihat et!”

¹⁶ Deylemî, Müsnedü’l-Firdevs, c.III, s.42, no:4105; Atıyye ibn-i Bîşr el-Mâzinî RA’dan.

Kenzü’l-Ummâl, c.X, s.374, no:29091; Câmiü’l-Ehâdîs, c.XIV, s.226, no:14169.

(Ve lâ tatlubûhâ bi'd-dîni) Bak şimdi can alıcı noktasına geldik. “Sakın ha dinini satarak, dinin alet ederek, dinini kullanarak dünyalığı toplamağa kalkışmayın! *(Feinne'd-dîne lâ vahdî)* Çünkü din sadece benim rızam için olur. Başka bir şey için din yapılmaz.”

Namaz dünyalık toplamak için olmaz, dua dünyalık toplamak için olmaz, Kur'an dünyalık toplamak için olmaz, hatim dünyalık toplamak için olmaz... Ne dersek yâni. Dinî ibadetlerin hepsi böyle...

(Hâlisân) “Sadece Allah rızası için olur, başka bir şey için olmaz. *(Veylün li-men talebe'd-dünyâ bi-dîn)* Dinini satarak, dini mukabilinde dünyalık kazanmağa çalışanlara yazıklar olsun, veyl olsun!”

İşte bu çok mühim bir şeydir. Allah-u Teâlâ Hazretleri cümleyi bu halden korusun... Bu kötü duruma düşürmesin... Din sadece Allah rızası için yapılacak. Dini ibadetler Allah-u Teâlâ Hazretleri'nin rızasını kazanmak için yapılacak. Dünyalık kazanmak başka yollarla düşünülecek.

Gelirken yolda bir gazeteden, yazılmış makaleleri okuyordum. Diyor ki:

“—Şimdi kâfirler her yerden İslâm'a saldırıyorlar.”

Kültür emperyalizmi diye bir şey var. Yâni her millet kendi kültürünü başka tarafa aşılıp kendisine köle yapmak için uğraşüyor. Bu arada da müslümanlarla uğraşıyorlar, müslümanlığı yok etmeğe çalışıyorlar. Çünkü müslüman oldu mu insan, o kimseye pabuç bırakmıyor. Dinini, milletini, vatanını korumak için, imanını korumak için dimdik ayakta duruyor. Onur sahibi oluyor. Tenezzül etmiyor kâfirin bir şeyine.

“Ben çalışırım, daha âlâsını yaparım!” diyor filan... Onun için, İslâmîyet’e saldıranlar çok.

Diyor ki:

“—Onun için, eskiden dinî sahada çalışmak bir kısım insana farzmuş, farz-ı kifâye imiş yâni. Bazı kimseler dinî sahada çalışırsa, ötekiler başka şeylerle de uğraşabilirlermiş. Şimdi farz-ı ayın oldu. Herkesin din için çalışması lâzım! Herkesin dini korumak için, dini öğrenmek için, dini yaymak için çalışması lâzım!”

Ama bunun için şartlar var. Birinci şartı: Dini iyi öğrenmesi... İkinci şartı: Bunu sırf Allah rızası için yapması... Dünyalık vs. mevkî, makam, şöhret sahibi olmak, reis olmak, başa geçmek filan gibi şeylerle yapmaması, sırf Allah rızası için yapması.” diyor.

Allah-u Teâlâ Hazretleri vazifelerimizi, mesuliyetlerimizi idrak edip dinimiz için fedakârca çalışmayı cümlemize nasib ve müyesser eylesin...

Fâtiha-i şerîfe mea’l-besmele!

Prof. Dr. Mahmud Es’ad COŞAN

22. 11. 1981 - İskenderpaşa

[Bütün HADİS DERSLERİ’ne PDF olarak ulaşmak için tıklayınız.](#)

SERVER
Kürsü